

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, Nettsted: www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Dato, 14.11.2007

UTKAST TIL LOV OM NATUROMRÅDER I OSLO OG NÆRLIGGENDE KOMMUNER (MARKA) - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til deres brev av 26. juni 2007 angående høring av utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Vi viser også til vårt innspill til Miljøverndepartementet ved politisk ledelse datert 12.6.2007.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 13 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen over ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnet for å drive friluftsliv. Som et ledd i dette arbeidet er FRIFO opptatt av at lover og regler tar hensyn til friluftslivets interesser.

En egen lov for vern av Oslomarka har vært et ønske eller krav fra natur- og friluftslivsorganisasjoner i mange år. FRIFO er derfor selvsagt positiv til det dette ønsket eller kravet nå blir en realitet.

Kommentarer til lovforslaget

Oslomarka er Norges viktigste friluftsområde med en befolkning på rundt 1 million mennesker boende i umiddelbar nærhet. Med de store positive effektene friluftslivet har for livskvalitet og folkehelse, kan verdien av dette området for befolkningen vanskelig overvurderes. Det er derfor etter FRIFOs vurdering avgjørende at den nye loven ikke bare sikrer markagrensen, men at loven også får et reelt innhold som sikrer friluftslivets interesser.

Marka består stort sett av skog og forvaltningen av skogen er derfor avgjørende for å ivareta friluftslivsinteressene. Det er derfor ulogisk at en lov som skal ivareta friluftslivsinteressene ikke regulerer det som er selve grunnlaget for områdets opplevelseskvaliteter, nemlig skogen. FRIFO mener derfor at også skogbruket og hvordan dette drives må omfattes av den nye loven og få et innhold som gjør at marka i langt større grad enn i dag forvaltes på en måte som fremmer opplevelseskvaliteter for friluftslivet, jf blant annet forvaltningen av Oslo kommunes skoger.

Formål

Formålsparagrafen i en lov sier noe om hva som skal vektlegges av myndigheter som forvalter loven og andre som er berørt av loven. Etter FRIFOs vurdering er derfor innholdet i denne paragrafen svært viktig.

FRIFO støtter forslaget til lovens § 1 som sier at lovens formål er å bevare et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø i Marka og sikre området spesielle verdi for friluftsliv, naturopplevelse og idrett.

FRIFO savner imidlertid to hovedmomenter som vi mener må med i formålet. Det ene er sikring av varig markagrensener, som jo er et av hovedargumentene for å innføre denne loven. Det andre er at loven bør ha som en del av formål å fremme friluftslivet. FRIFO mener derfor at disse to momentene må tas inn i formålsparagrafen.

Når det gjelder idrett mener vi det er viktig at det presiseres at det kun er idrett som hører naturlig hjemme i marka og som kan drives i tråd med målet om å bevare markas natur- og opplevelseskvaliteter.

Når det gjelder annen bruk av Marka, herunder skogbruk mener FRIFO det er viktig at denne bruken tilpassens lovens formål, nemlig å bevare et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø i Marka og sikre området spesielle verdi for friluftsliv og naturopplevelse.

Geografisk avgrensning

I lovforslaget ramses det opp de markene rundt Oslo som loven er tenkt å omfatte, jf § 2. I tillegg legges det opp til at loven kan gjøres gjeldende for nærliggende områder av tilsvarende kvalitet.

FRIFO mener det er viktig at en ny lov om Marka rundt Oslo utformes på en måte som gjør at nye markaområder som naturlig hører inn under Marka rundt Oslo kan tas inn, også etter at loven er vedtatt. Dette gjelder eksempelvis markaområder i Follo, (Follomarka, som blant annet omfatter Svartskog, Nesoddenmarka, Frogmarka m.m.) som i dag utsettes for et meget stor utbyggingspress og som er viktig nærfriluftsområder for en stadig økende befolkningen i denne delen av Osloområdet.

Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging m.m

I lovforslaget legges det opp til at Marka blir regulert til LNF-område gjennom markaloven, og hvor bestemmelsene i plan- og bygningsloves § 20-6 vil gjelde, jf § 4.

Dette fører til at byggetiltak i landbruket er mulig å gjennomføre i Marka uten en nærmere vurdering i forholdt til andre interesser i marka. FRIFO mener dette er uheldig og mener at også slike tiltak bør være søknadspliktig etter denne loven.

Idrettsanlegg

I lovforslaget legges det opp til at etablering eller utvidelse av idrettsanlegg krever tillatelse etter markaloven og reguleringsplan etter pbl, jf § 5.

FRIFO mener det må være rom for idrett innenfor marka. Det forutsetter imidlertid at verken aktiviteten i seg selv eller nødvendige anlegg som er i strid med lovens formål må tillates innenfor Marka. Motorsport og motorsportanlegg er et godt eksempel på en idrett som ikke hører hjemme i marka.

Tilrettelegging for friluftsliv

Et av hovedformålene med loven er å sikre og fremme friluftslivsinteressene i Marka. Det er derfor viktig at loven legger til rette for å fremme friluftslivet på en god og hensiktsmessig, herunder enkel tilrettelegging.

FRIFO mener derfor loven i mye sterkere grad bør inneholde positive bestemmelser som gjør det enklere å fremme og tilrettelegge for det enkle friluftslivet enn det som foreligger i forslaget til § 6.

Vi mener at loven bør kreve at det utarbeides en forvaltningsplan for hele Marka i den hensikt å fremme formålet med loven. I tillegg bør det også tas inn en bestemmelse at loven ikke er til hinder for vedlikehold av eksisterende stier, løyper, bruer, klopper skilter m.m.

Motorferdsel

FRIFO mener det er viktig å redusere eller begrense motorferdsel i utmark til et minimum. Det er derfor viktig at loven kun åpner for det som er ytterst nødvendig, og at det gjennomføres en streng forvaltningspraksis.

Det er også viktig at motorferdselen på eksisterende veier i Marka reguleres på en måte som fører til minst mulig kjøring.

Særskilt vern

FRIFO mener det har vært en mangel i norsk lov at det ikke har vært mulig å sikre eller verne et område for friluftslivet. Vi mener derfor at det er viktig at det i den nye Markaloven, som har til hensikt å sikre friluftslivsinteressene, innføres en slik hjemmel. Vi er derfor glad for at dette er tatt med i lovforslaget, jf §§ 12, 13 og 14.

Det er imidlertid viktig at disse bestemmelsene blir utformet på en måte som gjør at den vil bli tatt i bruk. FRIFO mener derfor denne hjemmelen bør være fleksibel i forhold til hvilket restriksjoner som kan legges på skogbruket i et område. Vi mener det må være mulig tilpasse restriksjonene etter behov, dvs fra rådighetsinnskrenkninger som ikke fører til erstatningsplikt og til strengere restriksjoner som kan medføre til erstatninger.

Som vi skriver ovenfor er det viktig at denne hjemmelen ikke blir en sovende paragraf. Det er derfor viktig at det settes i gang arbeid så fort som mulig for å sikre områder etter denne bestemmelsen.

Helhetlig forvaltning

FRIFO mener det er viktig at Marka får en helhetlig forvaltning. Vi mener derfor at loven må legge til rette for at forvaltningen kan legges til ett organ som kan se marka som helhet. Dette organet bør blant annet få i oppgaver som å utarbeide en forvaltningsplan og behandle alle søknader, dispensasjoner og annet som følger av denne loven.

I forslaget til lov legges det opp til at det kan opprettes et markaråd, jf § 15. FRIFO støtter dette, men mener at loven må si at det skal opprettes et slikt organ, og ikke bare at det kan opprette et slikt råd.

Forholdet til andre by- og tettstedsnære marker

FRIFO mener at det i tillegg til Oslomarka finnes er rekke andre markaområder som burde vært omfattet av en markalov. Dette gjelder for eksempel markene rundt Trondheim, Bergen, Kristiansand, Bodø og Drammen.

FRIFO mener derfor at det i utgangspunktet burde vært laget en generell markalov som kunne gjelde alle by- og tettstedsnære markaområder, og hvor loven kunne vært gjort gjeldende for det enkelte markaområde ved bruk av forskrift, på samme måte som i naturvernloven. Etter FRIFOs vurdering ville en slik løsning også vært i tråd med Soria Moria-erklæringen.

Når ikke en slik løsning ble valgt denne gangen, håper FRIFO innføringen av lov om vern av Oslomarka skjer så fort som mulig, og at departementet samtidig forbereder lovarbeidet for de andre aktuelle by- og tettstedsnære markene.

Vennlig hilsen
Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent